

ANĐELI U VODICAMA, SUTIVANU I GLAVOTOKU

Radoslav Tomić

UDK: 73.034.8 (497.5 Vodice),,17/18”

73.034.8 (497.5 Sutivan),,17/18”

73.034.8 (497.5 Glavotok),,17/18”

Izvorni znanstveni rad

Radoslav Tomić

Institut za povijest umjetnosti, Zagreb

Autor analizira mramorne kipove anđela u župnoj crkvi u Vodicama kraj Šibenika, župnoj crkvi u Sutivanu na otoku Braču, te u franjevačkoj crkvi u Glavotoku na otoku Krku. Utvrđuje da sve crkve imaju jedinstveni tip glavnoga oltara s bočnim vratima koji se u mnogobrojnim varijantama sreće u dalmatinskim, i općenito primorskim, crkvama krajem 17. i tijekom 18. stoljeća. Na nadvratnicima su postavljene skulpture anđela. U sva tri slučaja skulpture su djela mletačkih umjetnika. Za anđele u Vodicama i u Sutivanu predlaže se ime Paola Callala (Venecija, 1655.-1725.), dok se anđeli u Glavotoku pripisuju Giuseppeu Bernardi Torrettiju (Pagnano/Treviso, 1694.-Venecija, 1774.). Atribucije se potkrjepljuju stilskom analizom umjetnina, usporedbama i dostupnim povijesnim podacima.

Župna crkva sv. Križa u Vodicama građena je tijekom 18. stoljeća. U njezinoj unutrašnjosti nalazi se pet mramornih oltara.¹ Najveći i najljepši je glavni. Postavljen je na sredini visoko uzdignutoga svetišta. Posvećen je sv. Križu: u niši retabla izloženo je drveno raspelo, dok na titulara upućuju mramorne intarzije na predoltarniku. U njegovoj sredini umetnut je križ izrađen u intarzijama crvenoga mramora, dok su bočno dva cvijeta. S obje su strane oltara vrata. Na nadvratnicima su postolja u obliku mesnatih i visoko uzdignutih voluta na kojima su kipovi

¹ Oltari Bogorodice i Srca Isusova, postavljeni lijevo i desno od trijumfalnog luka svetišta imaju isti oblik, i mogu se povezati uz radionicu Pia i Vicka Dall'Acqua koji se u Šibeniku spominju od 1758. godine i podižu oltare u gradu i njegovoj okolici. Usp. R. Tomić, »Djelatnost altarista Pija i Vicka Dall'Acqua u Dalmaciji«, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 17, Zagreb, 1993., str. 67-79.

Paolo Callallo, Anđeli, Vodice, župna crkva, glavni oltar

anđela.² Cijela konstrukcija nije izvorna: ostaje nejasno je li oltar složen od starih dijelova koji su bili nešto drugačije raspoređeni, ili su neki dijelovi naknadno odnekuda prenijeti i uklopljeni u novu cjelinu. Doduše svetište je sagradio 1725. godine Ivan Skoko, pa nije isključeno da je tada podignut oltar koji je naknadno uklonjen, a na njegovo mjesto postavljen novi nakon što je crkva proširena 1746.-1749. godine. Povezivanje oltara s bočnim vratima u sadašnjem obliku izvedeno je u novije vrijeme.³

Kipovi anđela postavljeni na nadvratnike mogu se odrediti kao djelo Paola Calalla (Venecija, 1655.-1725.), kojemu je temeljnu studiju posvetio 1997. godine Simone Guerriero i time doslovno započeo renesansu u istraživanju toga dugo zapostavljenoga umjetnika.⁴ Godina majstorove smrti nepobitno potvrđuje da su mramorni kipovi anđela nastali prije 1725. godine.

Prvi Callalovi radovi dva su anđela na oltaru sv. Tereze Avilske u venecijanskoj crkvi S. Maria di Nazareth degli Scalzi za koje je bio plaćen 15. travnja 1684. godine. Zmijoliko oblikovani likovi s uskomešanom draperijom i svjetlosnim naglascima upozoravaju da se Callalo ugledao na kasna djela „obnovitelja“ mletačke mramorne skulpture, Giusta Le Courta. Na istom oltaru Callalo je izradio i dva anđela u segmentima luka. Godine 1686.-1687. napravio je kipove sv. Mihovila i

² Anđelima su naknadno ugrađena nova, nevjesto klesana krila.

³ K. Stošić, *Sela šibenskog kotara*, Šibenik 1941., 131.; K. Prijatelj, »Ivan Skoko i domaći majstori šibenskog baroka«, *Zbornik zaštite spomenika kulture* III/1, Beograd, 1953., str. 107.-108.; K. Prijatelj, *Barok u Dalmaciji*, Zagreb, 1982., str. 639.

⁴ S. Guerriero, »Paolo Callallo: un protagonista della scultura barocca a Venezia«, *Saggi e memorie di storia dell'arte* 21, Venezia, 1997., str. 33-85.

sv. Romulada za glavni oltar u crkvi San Michele in Isola u Veneciji. Kako je sa-
zrijevao kao kipar, tako je rastao broj narudžbi ne samo iz Venecije nego i sa šire-
ga europskog prostora gdje je utjecaj mletačke umjetnosti postao sve izrazitiji. Jer
Callalovi se mnogi radovi nalaze u Sloveniji i Hrvatskoj. Franjevci iz Ljubljane
sklopili su 1694. godine ugovor s klesarom Michaelom Cussa o podizanju oltara
sv. Križa u njihovoj crkvi, za koji će kipove u bijelom genoveškom mramoru izra-
diti „prvi majstor u Veneciji.“ Analizirajući kipove anđela, sv. Katarine, sv. Ivana
i sv. Jakova, danas u Hrenovicama, mogao je S. Guerriero zaključiti da se radi o
Callalovim djelima najviše kvalitete koji su nastali na vrhuncu njegove karijere,
u punoj zrelosti. Utvrdio je Callalovu ovisnost o Enricu Merengu i Giustu Le
Courtu, ali je naglasio da ista formalna rješenja koja se mogu vidjeti na djelima
različitih kipara ne umanjuju ljepotu i značenje Callalovih kipova, u kojima je
postignuta ravnoteža između punašnih, mekih anđeoskih tijela i guste draperije,
ozarenih lica i ublaženih kretnji njihovih tijela. Callalova se djela nalaze i u Hr-
vatskoj: njegov zagrebački opus nije doduše cjelovito i pouzdano analiziran, dok
se za kipove u župnoj crkvi u Labinu u Istri može reći da pripadaju najljepšim
stranicama njegova kataloga. Na oltaru Preobraženja Kristova postavljeni su ki-
povi Krista, Mojsija i sv. Pavla (Ilije ?), koji na svim razinama potvrđuju ne samo
Callalovo autorstvo nego i zavidne mogućnosti oblikovanja svetačkih likova koji
izražavaju preobrazbu, duhovnu ekstazu i staračku mudrost.⁵

U razradi anđeoskih likova važna su Callalova djela u Este. Za crkvu Ma-
donna della Salute dobio je 1713. godine narudžbu za tri anđeoske skulpture po-
stavljene na atici glavnog oltara. U istom gradu radio je kipove anđela i Boga Oca
u crkvi Santa Maria delle Grazie, dok je u venecijanskoj crkvi San Stae izradio
kipove anđela na zabatima oltara sv. Osvalda i sv. Križa.

Radeći kipove anđela, Callalo je varirao istu temu gotovo uvijek na isti na-
čin, ponavljajući formalna rješenja s neznatnim pomacima koji su bili uvjeto-
vani smještajem ili ikonografijom. Ali meka tijela, obli i vretenasti udovi, koso
zasječene oči na bucmastim licima u blagom osmijehu, drapiranje tkanine koja
uvjerljivo prijanja uz tijelo te se naglo, i po potrebi, uznemireno zgušnjava u guste
čvorove i obrće u duboke vitičaste linije, stalna je odlika Callalova rukopisa. Ipak,
čini se da u njegovu rukopisu postoji i razlika u radu: s jedne strane to su meke,
feminizirane skulptura anđela i nekih svetaca (npr. sveci na ogradi propovjeda-
onice u Zagrebu, ili sv. Ivan Evanđelist u Hrenovicama), a s druge strane kipovi
naglašeno naturalističkih osobina, koščatih lica na rubu groteske (San Michele
in Isola, Labin). Ta je svojevrsna podvojenost možda rezultat utjecaja koji su
na Callala ostavila dva velika imena mletačke skulpture koja su mu prethodila:
Giusto Le Court (1627.-1679.) i Enrico Merengo (1628.-1723.), ali i njegovih
vlastitih pokušaja da oblikuje vlastiti, autentičan rukopis u trenutcima kada mle-

⁵ S. Guerriero, Paolo Callalo: un protagonista della scultura barocca a Venezia, *Saggi e me-
morie di storia dell'arte* 21, Venezia, 1997., 47-49, 60-61, 63, 80. Usp. i M. Klemečić, Od
Enrica Merenga do Paola Callala: problem autorstva kipov na oltarjih ljubljanskih kame-
noseških delavnic okrog leta 1700, *Zbornik za umetnostno zgodovino* 36, Ljubljana, 2000.,
193-211.

tačko kiparstvo – na prijelazu stoljeća – doživljava obnovu koja će rezultirati djelatnošću brojnih imena i izradom golemoga broja kipova u mramoru, kamenu, bronci i drvetu.

Slična je povijest izgradnje glavnoga oltara u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Sutivanu na otoku Braču. Tamošnji oltar pripada tipskoj skupini žrtvenika u formi slavoluka kakve je radio arhitekt Giorgio Massari. Prema istraživanju Andre Jutronića radovi na podizanju oltara zabilježeni su 1761., 1763. i 1766. godine. Neimenovani majstor dobio je 250 lira 1761., majstor Giovanni

Sutivan (Brač), župna crkva, glavni oltar

Paolo Callalo, Anđeo, Sutivan (Brač), župna crkva, glavni oltar

Costa 48 lira 1763., a tri godine nakon toga Pietro Cavallieri 3084 lire.⁶ Majstor Pietro Cavallieri imao je radionicu u Trogiru. U tom je gradu i umro 1769. godine: u Matici umrlih katedrale sv. Lovre spominje se kao *Petrus filius quondam Joannis Baptiste Cavallieri veneti lapicidae marmorarius ac marmoratorium altarium architectus*. Sudeći po isplaćenom novcu njegov je ulog pri podizanju oltara bio odlučujući. Navedimo, za sada, da je Cavallieri 1753. podigao oltar a 1756. godine i svetohranište u župnoj crkvi u Marini kraj Trogira.⁷ Monumentalno mramorno svetohranište na oltaru u Sutivanu izradio je 1787. godine Petar Pavao Bruttapelle (?.-Sutivan, 1817.) za svotu od 60 cekina.⁸ Između oltara i zidova svetišta isti je majstor podigao i vrata koja vode u sakristiju. Obložio ih je tankim mramornim pločama a na nadvratnike je postavio postolja za mramorne kipove anđela koji sviraju na violinama. Dva anđela svirača (jedan svira lutnju, a drugi frulu) postavljena su i na zabat bočnoga oltara danas posvećena Srcu Isusovu.

⁶ S. Guerriero, *op. cit.* (4), str. 47-49, 60-61, 63, 80. Usp. i M. Klemečić, »Od Enrica Merenga do Paola Callala: problem autorstva kipov na oltarjih ljubljanskih kamenoseških delavnica okrog leta 1700«, *Zbornik za umetnostno zgodovino* 36, Ljubljana, 2000., str. 193-211.

⁷ C. Fisković, »Ignacije Macanović i njegov krug«, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 9, Split, 1955., str. 255.

⁸ R. Vidović, *Stivan*, Split, 1984., 231.

Paolo Callalo, Anđeo, Sutivan (Brač), župna crkva, glavni oltar

Prema tipološkim osobinama i dekorativnim motivima oltar je, vjerojatno, djelo Petra Pavla Bruttapelle. Ali četiri mramorna kipa anđelčića nisu Bruttepelleov rad: oni su daleko kvalitetniji nego kipovi koje je on klesao u svojoj radionici i koji se nalaze na svetohraništu u sutivanskoj župnoj crkvi. Oni su, vjerojatno kupljeni u Veneciji, upravo nakon izgradnje oltara, gdje su, nakon pada Republike 1797. godine brojne umjetnine iz ukinutih i zatvorenih crkava povoljno prodavane.⁹ Kipovi se mogu datirati oko 1700. godine, a pokazuju izravne sličnosti s istoimenim djelima Paola Callala. Usporedio bih sutivanska djela s kipovima anđela koje je Callalo izradio na podnožju kipa Boga Oca (Este, Santa Maria delle Grazie, glavni oltar), potom s anđeoskim glavicama na podnožju Kristova kipa u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u Labinu. Posebnu vrijednost imaju usporedbe s kipovima anđelčića u Hrenovicama (crkva sv. Martina, svetište), Veneciji (S. Stae, oltar sv. Osvalda), te na oltaru u crkvi S. Maria della Salute u Este.¹⁰

⁹ Vjerojatno su u to vrijeme u Veneciji kupljeni i mramorni kipovi anđela za župnu crkvu u Vodicama. Tada su mogli biti kupljeni i anđeli pripisani Giovanniju Cominu u Kaštel Lukšiću te kipovi Bogorodice i Gabrijela u crkvi sv. Lovre u Šibeniku. O kupnju oltara s kipovima Giovannija Bonazze za Bol na otoku Braču usp. R. Tomić, »Novi prilozi o mramornoj skulpturi 18. stoljeća«, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 25, Zagreb, 2001., str. 189-198.

¹⁰ S. Guerriero, *op. cit.* (3), str. 62-63, 69-70, f. 38, 50, 50-51, 53-54.

Sutivan (Brač), župna crkva, oltar Srca Isusova (foto: Milan Drmić)

U renesansnoj crkvi Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije franjevac glagoljaša u Glavotoku na otoku Krku podignuta su u 18. stoljeću tri mramorna oltara. Glavni oltar postavljen je, kao i u prethodno spomenutim crkvama u Vodicama i Sutivanu, po sredini svetišta. Sastavljen je od pravokutnog stipesa i retabla s atikom. Na sredini antependija umetnut je okrugli medaljon s prikazom Bezgrješne u plitkom reljefu. Retabl je razdijeljen dvama stupovima u tri dijela, kako bi se na njemu izložio stariji, oslikani triptih. U sredini je najveće polje s prikazom Bogorodice Bezgrješnoga Začeća, a sa strana manja polja s likovima sv. Frane Asiškoga i sv. Bonaventure. Ispred središnje slike umetnuto je mramorno sveto-hranište u obliku maloga, višestranog hrama s mjedanim vratnicama iznad kojih su dvije mramorne anđeoske glavice. Stupovi nose gređe i atiku koja u središnjem dijelu ima ovalni reljef golubice Duha Svetoga. Sa strane oltara vrata povezuju redovnički kor s crkvom. Na njihovim nadvratnicima plitke su volute i kipovi anđela. Mramorni žrtvenik ispunja svetište crkve po širini i visini. Zanimljiv podatak o oltaru zabilježio je o. Stjepan Ivančić 1910. godine, prenoseći da je „obće-

Paolo Callalo, Anđeo, Sutivan (Brač), župna crkva, oltar Srca Isusova

no mienje, da je oltar dobio o. Matej od Benediktinaca sv. Nikole iz Omišlja.¹¹ S obzirom da je o. Matej upravljao izgradnjom crkve i samostana krajem 15. i početkom 16. stoljeća, on nikako nije mogao iz Omišlja dobiti mramorni oltar. Ni povijest benediktinskoga samostana sv. Nikole kraj Omišlja ne daje uporište za takvo mišljenje. Posljednji regularni opat u samostanu spominje se između 1464. i 1505. godine. Poslije njegove smrti samostan je opustio, a opatija je prešla u komendu, koju su redovito koristili mletački svećenici. Nekada bogata opatija postupno je osiromašila pa je mletačka vlast krajem 18. stoljeća dokinula i samo ime opatije, a njezina dobra prodala na dražbi.¹² Možda je graditelj samostana o. Matej u svoje vrijeme zaista dobio neku vrijednu umjetninu iz benediktinskoga samostana koji tada prestaje postojati. No to se ne može odnositi niti na oltar niti na slike koje su danas na njemu izložene. Slike tvore triptih: na središnjem najvećem polju prikazana je Bogorodica Bezgrješnog Začeca kojoj je posvećena crkva, na sjevernom polju predstavljen je sv. Frane Asiški, utemeljitelj franjevačkog reda, a na južnom sv. Bonaventura, istaknuti i mudri franjevac. Riječ je o ikonografskom programu koji u potpunosti odgovara franjevačkom samostanu i crkvi Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije.

¹¹ S. Ivančić, *Povjestne crte o samostanskom III redu sv. O. Franje po Dalmaciji, Kvarneru i Istri*, Zadar, 1910, str. 219.

¹² I. Ostojić, *Benediktinci u Hrvatskoj II*, Split, 1964., str. 185-189.

Glavotok (Krk), franjevačka crkva, glavni oltar

Slike su izvorno mogle stajati na drvenom oltaru koji je redovnicima u 18. stoljeću mogao izgledati zastarjelo, zapušteno i bezvrijedno, pa su ga odlučili zamijeniti novim, izvedenim u skupocjenom mramoru. U to su vrijeme podigli i dva bočna oltara u crkvi. Sjeverni oltar posvećen je sv. Anti Padovanskom, a južni sv. Jakovu Apostolu. Ugovor za njihovu izgradnju potpisan je 1758. godine. Oltar sv. Antuna djelo je mletačkoga majstora Giuseppea Bissona, koji ga je dovršio 1760. godine za 503 dukata. Tolika je bila i cijena oltara sv. Jakova koji je dovršen 1761. godine. Na njemu su mramorni reljefi Bogorodice s Djetetom, sv. Jakov, sv. Ljudevit Tuluški i sv. Elizabeta Ugarska.¹³

Tih se godina gradio i glavni oltar. Tipološkim i stilskim odlikama on je standardni primjer žrtvenika zrelog 18. stoljeća. Jednostavni arhitektonski kostur nije znatnije dopunjen dekorativnim elementima. Profilacija pilastara na predoltarniku, okvira za slike, vijenaca na gređu i središnjem trokutno završenom zabatu naatici krajnje je jednostavna. Plitko položene volute nemaju naglašenu plastičnost i volumen. Fragmentiranost oltarnih dijelova i njihova plošnost gotovo da su bliski kasnorenesansnim drvenim i oslikanim oltarnim poliptisima koje su za franjevačke samostane u Portu i na Košljunu na Krku radili Girolamo i Francesco da Santa Croce sa suradnicima. Višedjelno jedinstvo u ovom slučaju upućuje na nadolazeći klasicizam.

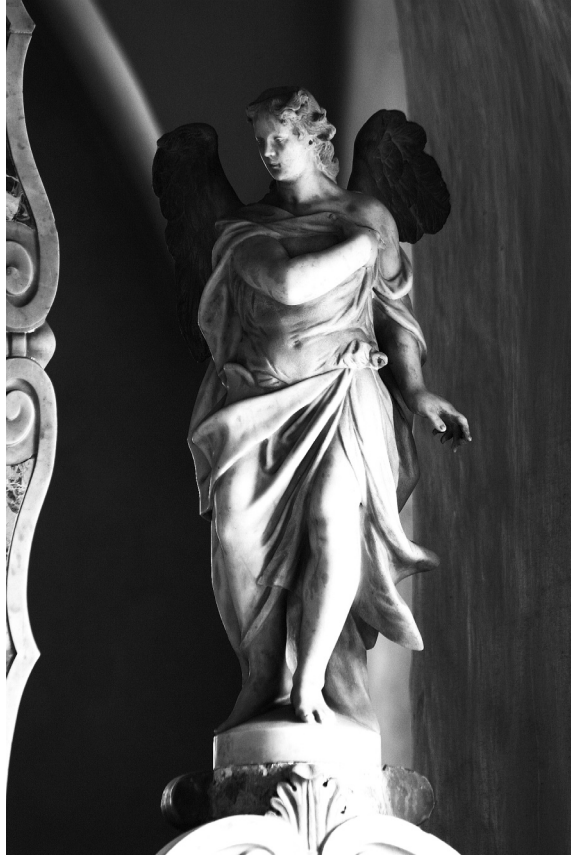
¹³ S. Ivančić, *op. cit.* (9), str. 220; P. Runje, *Glavotok svetište Majke Božje*, Glavotok, 2005., str. 108-110.

Giuseppe Bernardi Torretti, Anđeo, Glavotok (Krk), franjevačka crkva, glavni oltar

U isto vrijeme izrađena su i dva reljefna medaljona na antependiju i atici te kipovi anđela na nadvratnicima koja vode u redovnički kor. Kipovi anđela izrađeni u bijelom kararskom mramoru najljepši su dio oltara (visina kipova 74 i 70 cm). Njihov autor mogao bi biti kipar Giuseppe Bernardi Torretti (Pagnano/Treviso, 1694.-Venecija, 1774.). Taj se prijedlog osniva na usporedbi s njegovim kipovima anđela u katedrali u Asolu, nadžupnoj crkvi u Crespano del Grappa te u katedrali sv. Marka u Pordenoneu. Asolanski kipovi datiraju se oko 1750., crespanski su iz 1762., a pordenonski iz 1764. godine kada je Giorgio Massari podigao oltar na koji su Bernardi-Torrettijeve skulpture anđela adoranata postavljene.¹⁴ Sva navedena djela rađena su prema istim principima: oblikovani su u

¹⁴ C. Semenzato, »Giuseppe Bernardi detto il Torretto«, *Arte Veneta* XII, Venezia, 1958., str. 169-178; C. Semenzato, *La scultura veneta del seicento e del settecento*, Venezia, 1966., str. 65-66, 139-140; *San Marco di Pordenone I* (a cura di Paolo Goi), Pordenone, 1992., str. 323, 333-335; A. Bacchi, *La scultura a Venezia da Sansovino a Canova*, Milano, 2000., str. 695-696.

Giuseppe Bernardi Torretti, Anđeo, Glavotok (Krk), franjevačka crkva, glavni oltar

širokom zamahu, sigurna kretanja, s velikim i čistim površinama draperije koja se nabire u sitnim naborima. Njihove su glave sitne, blago pognute, nos povijen a kosa stilizirana u meke uvojke. Tijela su blago zakrivljena, ali je ondulirana spirala anđeoskih figura meka, bez naglašena linearizma i geometrijske strogoće koja se sretala kod njegova strica i učitelja Giuseppea Torrettija. S druge strane, Bernardi je naglasio utjecaj svjetla koje se odražava na draperijama, na ljupkim prignutim licima i krilima koja su smiono uzdignuta i pomno modelirana. Ali, osim usporedbe s navedenim anđelima, zajedničke osobine krčkih kipova mogu se pronaći i u Bernardijevim skulpturama svetaca, jer je majstor koristio isti oblikovni postupak. To se u prvom redu odnosi na njegova najmonumentalnija djela, kipove svetaca u crkvi S. Maria della Fava u Veneciji. Taj ciklus također pripada Bernardijevoj zreloj fazi a odlikuje ga elegantan ritam pokrenutih svetačkih likova, prozračnost i suptilna modelacija fizionomija. Zapaženo je da navedena djela podsjećaju na Giovanni Marchiorija i Giovanni Mariju Morlaitera. Ako se glavotočki anđeli usporede s kipovima sv. Mateja i sv. Jerolima iz toga ciklusa,

uočit će se izrazite sličnosti u kretnjama nogu i ruku, drapiranju tkanine, izvijenoj liniji tijela te suptilnoj i nježnoj modelaciji figure.¹⁵ Na isti način problem likovne forme rješavao je Bernardi i na kipovima sv. Petra i Pavla u župnoj crkvi u Izoli iz 1763. godine.¹⁶ Paralelizmi su primjetni i s kipovima koje je Bernardi Toretti izradio za Dobrotu u Boki kotorskoj 1772. godine.¹⁷ Uvijek je riječ o kipovima u kontrapostu, s jednom nogom u iskoraku, s koljenom u blagom pregibu dok je druga noga dijelom razgoličena.

Sva su navedena djela nastala u zrelim ili u staračkim kiparovim godinama. Naime, njegovi su počeci bili usko vezani uz Giuseppa Torrettija (Pagnano/Treviso, 1664.-Venecija, 1743.), koji je četiri godine prije smrti imao moždani udar, pa je pitanje njihove suradnje i zajedničkoga rada dodatno složeno. U kasnije razdoblje mogu se datirati i kipovi anđela u franjevačkoj crkvi Bezgrješne u Glavotoku na otoku Krku. S tim se slažu i podatci o podizanju bočnih oltara 1758.-1761. godine. Upravo u to vrijeme mogu se datirati i kipovi anđela koji se malim formatom i krhkim likom, rafiniranom gestom i vještom izvedbom izdvajaju u relativno skromnom i slabo istraženom korpusu venecijanske mramorne skulpture na sjevernojadranskim otocima.

¹⁵ A. Bacchi, *op. cit.* (14), foto 231-232.

¹⁶ S. Vrišer, *Baročno kiparstvo na Primorskem*, Ljubljana, 1983., str. 184-185.

¹⁷ R. Tomić, »Novi prilozi o mramornoj skulpturi 18. stoljeća«, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti* 25, Zagreb, 2001., str. 194-197. Usporedivi su kipovi Bogorodice i sv. Jelene. Usp. i anđela uatici oltara u katedrali u S. Daniele dei Friuli kojega je publicirao Paolo Goi 2002. godine. Usp. P. Goi, »La scultura del Settecento a San Daniele a Friuli«, u *La scultura veneta del seicento e del settecento* (a cura di Giuseppe Pavanello), Venezia, 2002., str. 326, f. 26.

THE ANGELS IN VODICE, SUTIVAN AND GLAVOTOK

Radoslav Tomić

The author analyses marble statues of angels in the parish church in Vodice by Šibenik, the parish church in Sutivan on the island of Brač, and in the Franciscan church in Glavotok on the island of Krk. It is established that the churches have the same type of main altar with side doors, a kind that in many variants is to be met with in churches in Dalmatia and indeed all along the coast from the end of the 17th and during the 18th century. Sculptures of angels are placed on the lintels. In all three cases, the sculptures are the works of Venetian artists. The name of Paolo Callalo (Venice, 1655-1725) is proposed for the angels in Vodice and Sutivan, while the angels in Glavotok are ascribed to Giuseppe Bernardi-Torretti (Pagnano/Treviso, 1694 – Venice, 1774). The attributions are borne out with stylistic analyses of the artworks, comparisons and available historical data.